

Evanjeliem na nedeľu 15. týždňa v Cezročnom období (cyklus C): dobrý Samaritán

Komentár na nedeľu 15. týždňa v Cezročnom období (cyklus C). „čo mám robiť, aby som bol dedičom večného života?“
Láska musí byť viditeľná a hmatateľná. Ako hovorí pápež František, láska je konkrétny život: úmysly, postoje, správanie, ktoré sa prejavujú v každodennom živote.

Evanjeliem (Lk 10, 25-37)

Vystúpil ktorýsi znalec zákona a povedal, aby pokúšal Ježiša:

„Učiteľ, čo mám robiť, aby som bol dedičom večného života?“

Ježiš mu vravel:

„Čo je napísané v Zákone? Ako tam čítaš?“

On odpovedal:

„Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého!“

Povedal mu:

„Správne si odpovedal. Toto rob a budeš žiť!“

Ale on sa chcel ospravedlniť, preto sa opýtal Ježiša:

„A kto je môj blížny?“

Ježiš povedal:

„Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a padol do rúk zbojníkov. Tí ho ozbíjali, doráňali, nechali ho polomŕtveho a odišli. Náhodou šiel tou cestou istý kňaz, a keď ho uvidel, obišiel ho. Takisto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, išiel ďalej. No prišiel k nemu istý cestujúci Samaritán, a keď ho uvidel, bolo mu ho ľúto. Pristúpil k nemu, nalial mu na rany oleja a vína a obviazal mu ich; vyložil ho na svoje dobytča, zaviezol ho do hostinca a staral sa oň. Na druhý deň vyňal dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: ‚Staraj sa oň, a ak vynaložíš viac, ja ti to zaplatím, keď sa budem vracáť.‘ Čo myslíš, ktorý z tých troch bol blížnym tomu, čo padol do rúk zbojníkov?“

On odpovedal:

„Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo.“

A Ježiš mu povedal:

„Chod' a rob aj ty podobne!“

Komentár

Rozhovor medzi Ježišom a týmto zákonníkom dobre zapadá do typu dialógov, ktoré boli bežné medzi izraelskými učiteľmi. Ježiš neodpovedá priamo na otázku, ktorú mu kladie, ale opýta sa ho, akú odpoveď by dal on sám na otázku, čo treba urobiť, aby získal večný život. Zákonník odpovedá veľmi trefne, spájajúc text z Deuteronomia o prvenstve lásky k Bohu (porov. Dt 6,5) s textom z Levitika o láske k blížnemu (porov. Lv 19,18). Vedel veľmi dobre, aká je teoretická odpoveď na otázku, ktorú položil Ježišovi, ale jeho otázka nebola zbytočná. Často sa stáva, že nestačí poznať doktrínu, ťažkosti vznikajú

pri jej praktickom uplatňovaní. V tomto prípade nebolo jasné, koho treba považovať za „blížneho“ a teda za objekt lásky.

Ježiš mu teraz odpovedá podobenstvom, v ktorom hovorí o kňazovi a levitovi, ktorí prešli okolo cestujúceho, ktorého zlodeji okradli a ťažko zranili, „no prišiel k nemu istý cestujúci Samaritán, a keď ho uvidel, bolo mu ho ľúto“ (v. 33). Ten Samaritán, dojatý, reaguje: „Pristúpil k nemu, nalial mu na rany oleja a vína a obviazal mu ich; vyložil ho na svoje dobytča, zaviezol ho do hostinca a staral sa oň. Na druhý deň vyňal dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: *Staraj sa oň, a ak vynaložíš viac, ja ti to zaplatím, keď sa budem vracat'*“ (v. 34-35).

Láska musí byť viditeľná a hmatateľná. Vyžaduje konkrétne činy, ktoré pomáhajú uspokojovať konkrétne potreby blížneho. Preto po

tom, čo Ježiš povedal podobenstvo, spýtal sa svojho spoločníka: „Čo myslíš, ktorý z tých troch bol blížnym tomu, čo padol do rúk zbojníkov? On odpovedal: *Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo.* A Ježiš mu povedal: *Chod' a rob aj ty podobne!*“ (v. 36-37).

Ježišova otázka nie je „nevinná“. V jazyku Starého zákona „blížny“ (v hebrejčine „re‘a“) nie je hocikto, ale ten, kto patrí k vlastnému národu. Kňaz a levita k nemu určite patrili. Ale nikto z jeho súčasníkov by nepovedal, že Samaritán je ich „blížny“. Ježiš stavia svojho partnera do kompromitujúcej situácie, keď sa ho pýta, ktorý z týchto troch (kňaz, levita alebo Samaritán) bol „blížnym“ toho ťažko zraneného muža. Aby nepovedal to, čo sa zdalo byť zrejmé, ale pre neho nepredstaviteľné – „Samaritán“ –, zákonník používa okľuku: „Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo“.

„Aktualita podobenstva je zrejmá,“ komentuje Benedikt XVI. „(...) Nechýbajú aj v našom okolí ľudia, ktorí sú vykorisťovaní a týraní? Obete drog, obchodovania s ľuďmi, sexuálneho turizmu; ľudia vnútorne zničení, prázdni uprostred materiálneho bohatstva. To všetko sa nás týka a volá nás, aby sme mali oči a srdce blížneho a tiež odvahu milovať blížneho“ (*Ježiš Nazaretský I*).

Ježišovo podobenstvo je provokatívne: Kto v skutočnosti bol „ten, kto sa nad ním zľutoval“? Samaritán bol určite skutočným blížnym toho muža, ale bol ním aj hostinský. Bol to on, kto sa mnoho dní staral o jeho rany, až kým sa nezahojili, kto sa o neho staral, keď to bolo potrebné, alebo kto mu pripravoval jedlo, ktoré mu chutilo a pomáhalo mu získať späť sily. Všetko to robil bez toho, aby sa zviditeľňoval, slúžil v skrytosti. Ako

zdôrazňuje pápež František, „láska
predsa nemôže byť nikdy
abstraktným slovom. Zo svojej
podstaty je konkrétnym životom:
úmyslami, postojmi, správaním,
ktoré sa prejavujú v každodennom
živote“ (*Misericordiae vultus*, bod 9).

Francisco Varo

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/gospel/domingo-C-TO-15/](https://opusdei.org/sk-sk/gospel/domingo-C-TO-15/)
(02.03.2026)